ION BĂIEȘU

Chițimia

piesă în două părți

www.cimec.ro

Personajele:

CHIŢIMIA I — 40 de ani
CHIŢIMIA II — 20 de ani
VICA — soţia lui CHIŢIMIA I — 40, iar apoi 20 de ani
PROFESORUL — 45—50 de ani
JAPONEZUL — 35 de ani
FILOZOFUL — 45—50 de ani

PARTEA I

O cameră oarecare, neîngrijită şi fără gust mobilată — camera salon a familiei CHIŢIMIA I. Un glasvand, deschis aproape tot timpul, desparte acest salon de dormitor, care va fi plasat în fundul scenei. În dormitor se află o oglindă, două noptiere şi un pat foarte larg în care doarme, acoperită pînă peste cap cu plapuma, VICA. CHIŢIMIA I, tip cu figura decavată, vizibil marcat de o înceată şi sigură degradare morală, îmbrăcat într-un halat de casă jerpelit, stă la masă, în salon, şi cercetează nişte hîrtii, trăgînd aprig din ţigară. În acest timp, bombăne, fluieră, geme, trînteşte scaunul. Vica se trezeşte şi scoate de sub plapumă un cap acoperit cu păr roşcat, pus pe moaţe. E slabă şi urîtă.

VICA (cu glas suferind) : Eu nu am dreptul să dorm în casa asta ? (Nu i se răspunde.) Întreb : eu nu am dreptul să dorm în casa asta ? Există, în general, dreptul de a dormi ?
CHIŢIMIA I (cu silă) : Probabil că există, dar nu e scris nicăieri. Adică nu sîntem obligaţi să-l respectăm.
VICA : Ce vrei să spui cu asta ?
CHIŢIMIA I : Nimic în plus.
VICA : De ce de nu ştiu cîte ore te foieşti prin casă şi nu mă laşi să dorm ? (Plînge.) Dacă tu ai avea servici şi ai munci, eu nu te-aş lăsa pe tine să dormi ? Nu te-aş lăsa ?
CHIŢIMIA I : Probabil că nu.
VICA : Ba da ! Te-aş lăsa. Eu nu sînt cîine, ca tine ! Nenorocitule !
CHIŢIMIA I (nu recepţionează insulta, îşi vede mai departe de ale lui. Apoi i se adresează pe un ton duios) : Fetiţă scumpă şi dulce, nu vrei tu să-mi faci o cafeluţă bună şi aromată, aşa cum numai tu ştii să faci ?
VICA (se ridică din pat ; nu mai e supărată pe el) : Ba da. Am să-ţi fac. (Îşi pune un capot, vine lîngă el şi-l mîngîie pe păr.) Scumpul meu, iar te-ai sculat cu noaptea-n cap şi iar te-ai îngropat în hîrtii. Ţi-a venit

www.cimec.ro

vreo idee? (El nu răspunde.) Tu, cînd n-ai somn, înseamnă că eşti chinuit de idei. Nici un chin nu e mai groaznic decît chinul celui care gîndeşte o idee. Care o gîndeşte sau o pîndeşte — tot aia. (E nedumerită că el nu-i răspunde.) Mă duc să-ţi fac cafeluţa. (Dar nu se duce, continuă să pălăvrăgească.) Azi iau salariul şi am să fac diferite cumpărături, deci voi întîrzia circa o oră. Vreau să-ţi fac o surpriză: să-ţi cumpăr o haină pentru seară. Luna viitoare am să-ţi cumpăr un pantalon şi atunci poate că ieşim şi noi, în sfîrşit, undeva, într-o seară. În viaţa ta n-ai ieşit şi tu seara cu mine în oraş. Ziua nu ieşi pentru că munceşti, noaptea nu ieşi pentru că gîndeşti... Poate mergem şi noi la un teatru. Am auzit că se joacă o comedie foarte drăguţă. A văzut-o o colegă de birou şi mi-a zis c-a rîs o dată acolo, în sală, şi-a mai rîs şi a doua oară acasă, cînd şi-a adus aminte. Ştii ce mi-a spus tipa? Că rîsul dezvoltă plămînii, e o descoperire ştiinţifică de ultimă oră. Apropo de colegă: ieri, o colegă de birou a venit şi ne-a anunţat... (Se abţine să spună mai departe. El o priveşte lung, cu ură şi dispreţ.) Gata, dragul meu, ştiu că am spus prostii şi banalităţi, dar am făcut-o anume ca să-ţi mai alung gîndurile. În ultimul timp eşti foarte chinuit şi mi-e milă de tine. Mă duc să fac cafeluţa.

(Pleacă în bucătărie. Chiţimia I continuă să răscolească prin hîrtii. La un moment dat găseşte una şi strigă.)

CHIŢIMIA I: Asta e!

VICA (din bucătărie): Ai găsit ceva important?

CHIŢIMIA I: Da, am găsit exact ceea ce mă interesa. Bravo! Profesorul se va bucura nemaipomenit. E o schemă teribil de importantă. Ultima chichiţă care ne ţinea pe loc.

VICA (vine cu ceaşca de cafea spre el, se împiedică şi varsă puţin pe covor; întîmplarea o face să încremenească de spaimă): Am vărsat puţină cafea pe covor...

CHIŢIMIA I (îşi iese din minţi): Întotdeauna trebuie să versi tu cafeaua pe covor! Întotdeauna! Parcă eşti blestemată!

VICA (dezolată): M-am împiedicat...

CHIŢIMIA I: Şi de ce trebuie să te împiedici? Unde scrie că trebuie să te împiedici tocmai atunci cînd îmi aduci mie cafeaua?

VICA (plînge): Ah, Doamne, viaţa mea e un infern! Toată lumea are voie să se împiedice, numai eu nu am voie! Orice femeie de pe lume are voie să verse cafeaua, numai eu nu! (Indignată.) De ce?

CHIŢIMIA I (sufocat de mînie): Îţi interzic să-mi pui astfel de întrebări! Îţi interzic!

VICA: Foarte bine! Şi-aşa nu eşti niciodată în stare să-mi dai un răspuns ca lumea. Ca să te pedepsesc, am să beau restul cafelei.

CHIŢIMIA I: Foarte bine. Eu cafea vărsată nu beau.

VICA: Cu pretenţiile astea ale tale n-ai să ajungi departe. Să-ţi intre bine în cap!

(Pauză. Ea bea cafeaua. El răsfoieşte hîrtiile de pe masă.)

CHIŢIMIA I (înveselindu-se brusc): Anonima pe care i-am trimis-o ieri proprietăresei şi-a atins ţinta.

VICA: Dar ce-ai scris în ea?

CHIŢIMIA I: C-am văzut-o alaltăieri seara pe fiică-sa sărutîndu-se cu unul pe ploaie.

VICA: Alaltăieri seara n-a plouat.

CHIŢIMIA I: N-are importanţă. Important e că maică-sa a bătut-o de-a rupt-o. Demult aveam boală pe fiţlita aia.

VICA: Dar ce ţi-a făcut?

CHIŢIMIA I: Nimic. Mă enervează faptul că e foarte blondă şi că are nişte picioare superbe. În general, femeile cu picioare superbe mă scot din minţi, pentru că toate sînt îngîmfate. Mă întreb ce s-ar fi întîmplat dacă şi tu ai fi avut picioare frumoase. Sau dacă ai fi fost, pur şi simplu, frumoasă în general.

VICA (gata să plîngă): Ştii foarte bine că am fost frumoasă în general şi că, dacă nu mai sînt, e din cauza ta.

CHIŢIMIA I: Dar ce ţi-am făcut eu, doamne fereşte?

VICA: Mi-ai otrăvit viaţa! Mi-ai otrăvit-o cu minciuni şi cu promisiuni! (Ia de pe perete o fotografie înrămată şi i-o aruncă pe masă.) Uite ce frumoasă eram cînd m-ai cunoscut! Ce picioare aveam, ce talie, ce mers! Din cauza ta nu mai sînt frumoasă!

CHIŢIMIA I: Nu te enerva, pentru că trebuie să pleci la servici! Salariaţii nu trebuie să fie nervoşi. Ei trebuie să fie calmi. (Trecînd, brusc, la altă idee.) Am citit în ziar una bună: doi adolescenţi au mers desculţi prin zăpadă, protestînd împotriva părinţilor care le persecutau amorul. Amîndoi sînt acum în spital pentru aprindere de plămîni. Ce părere ai de chestia asta?

VICA: Ai decupat-o?

CHIŢIMIA I: Bineînţeles. Am pus-o la colecţie. Colecţia mea de fapte anormale a sporit masiv în ultimul timp. Studiind-o, recent, am ajuns la următoarea concluzie: procentul de nenorociri a crescut în lume cu peste cincisprezece la sută faţă de anul trecut. (Pauză.)

VICA (transfigurată): Trăiesc de două zile cu un sentiment acut. Cu sentimentul că azi trebuie să mi se întîmple ceva.

CHIȚIMIA I : Și de ce nu ți se întîmplă ?
VICA : Nu știu. Dar ziuă nu e trecută. Mai e timp. În cîte sîntem astăzi ?
CHIȚIMIA I : Știn, dar nu mă interesează.
VICA : Precis, azi trebuie să mi se întîmple ceva. Mi-am dat seama încă din somn. Era în mine un freamăt neobișnuit.
CHIȚIMIA I : Sper că nu aștepți nimic din partea mea.
VICA : Tu nu mi-ai dăruit niciodată o întîmplare neașteptată, care să mă surprindă. Tu nu crezi în întîmplări. Tu nu știi ce rol important au întîmplările în viața omului și chiar a animalelor. Ca și cum viața n-ar fi un șir de întîmplări...
CHIȚIMIA I : Doamne, cîte prostii și banalități spui tu în fiecare dimineață, draga mea ! Fii atentă, într-o zi am să ți le număr !
VICA : Nu încerca să mă intimidezi. Adevărul e ăsta : sîntem de douăzeci de ani împreună și tu nu mi-ai dăruit nici o întîmplare mai de doamne-ajută.
CHIȚIMIA I : Dacă aveam, îți ofeream. Dar vezi bine că nu am. Așteaptă.
VICA : Acum douăzeci de ani, cînd te-ai întors atît de schimbat, emoționîndu-mă ca pe o fecioară nevinovată ce eram, mi-ai promis că peste exact douăzeci de ani ai să-mi spui ceva. Ceva ! Îmi aduc aminte ca azi : cînd mi-ai făcut promisiunea respectivă îți străluceau ochii în cap. Erai de-a dreptul transfigurat. (Încremenește o clipă, apoi ia poșeta de pe masă, caută în ea o agendă de buzunar, o răsfoiește cu febrilitate, după care scoate un țipăt și se prăbușește pe scaun.)
CHIȚIMIA I (ironic) : Despre ce este vorba, draga mea ?
VICA (își revine cu greu ; e fericită) : Presimțirea nu m-a înșelat ! Pe mine presimțirile nu mă înșeală. Ah !
CHIȚIMIA I : Te-am întrebat despre ce e vorba.
VICA (se apropie de el și-l îmbrățișează) : Dragul meu, azi s-au împlinit douăzeci.
CHIȚIMIA I : Douăzeci de ce ?
VICA : De ani.
CHIȚIMIA I : De cînd ?
VICA : De cînd te-ai întors tu și ne-am căsătorit. Mai ții minte ?
CHIȚIMIA I : Țin. Și ce-i cu asta ?
VICA : Nu mă feliciți ?
CHIȚIMIA I : Dacă te felicit pe tine, înseamnă că trebuie să mă felicit și pe mine, ceea ce nu e cazul.
VICA (palidă) : Nu e cazul ? !
CHIȚIMIA I (în retragere) : Nu e cazul să ne emoționăm acum, dimineața, cînd tu ești grăbită. Dacă iei leafa, diseară ieșim un ceas, două, să bem o bere, poate chiar șampanie... Vom sărbători evenimentul... Dacă dorești... eventual... ne vom și emoționa... E clar, te scot în lume...
VICA (tulburată) : Nu asta mă interesează... Azi e ziua aceea cînd ar trebui să-mi spui ceva ! Recunoști ? Recunoști că mi-ai promis ?
CHIȚIMIA I : Ce ți-am promis ?
VICA : În scara nunții, acum douăzeci de ani, cînd eram numai noi, tu te-ai tulburat grozav la un moment dat, te-ai uitat lung la mine și mi-ai spus : „Cîndva va trebui să-ți explic ceva, dar asta mai tîrziu, peste vreo douăzeci de ani... Să-mi aduci aminte..." Mi-ai spus sau nu mi-ai spus așa ?
CHIȚIMIA I : Da, recunosc. Ți-am spus.
VICA : E ceva important ?
CHIȚIMIA I : Probabil.
VICA : Îmi spui ? Hai, spune-mi !
CHIȚIMIA I : Nu-ți spun.
VICA : De ce ?
CHIȚIMIA I (enervat) : Pentru că nu vreau !
VICA (disperată) : Ah, Doamne, Dumnezeule ! Am stat cu tine douăzeci de ani, îndurînd mizerie materială și spirituală, așteptînd ziua cînd ai să-mi spui ceva, iar cînd vine, în sfîrșit, ziua respectivă, tu refuzi ! Spune-mi măcar dacă e vorba de o mărturisire sentimentală sau indiferent de ce gen este.
CHIȚIMIA I : Da, e vorba de o mărturisire, dar în nici un caz sentimentală. Să nu te aștepți la mărturisiri sentimentale din partea mea. Una : pentru că nu pot să fac așa ceva. Doi : pentru că nu meriți.
VICA : Nu merit ?
CHIȚIMIA I : După ce mi-ai vărsat cafeaua pe covor, evident că nu meriți.
VICA : Perfect. Ține minte cum te-ai purtat cu mine astăzi și fii atent cum am să mă port și eu cu tine în viitor. Fii ateut !
CHIȚIMIA I : Îmi pare rău că te-ai supărat, dar azi nu pot să-ți spun nimic. (Vica se duce în bucătărie și-i aduce altă cafea.) Mersi. Am să-ți spun despre ce-i vorba. Fii liniștită. Dar nu acum. Nu am dispoziția necesară. Probabil diseară vom avea o discuție. Pregătește-te.
VICA : Cum ?
CHIȚIMIA I : Sufletește.
VICA : Mulțumesc pentru promisiune. Eu am să plec la servici.
CHIȚIMIA I : În curînd va sosi și Profesorul și ne vom apuca și noi de treabă. Dacă afli ceva noutăți prin oraș, te rog să nu le uiți.
VICA : Nu, n-am să le uit. Mă duc să mă îmbrac.
CHIȚIMIA I (îngîndurat) : Ascultă ! Azinoapte tu ai dormit adînc ?
VICA : Nu prea. De ce ?
CHIȚIMIA I : Eu n-am dormit aproape deloc. Am lucrat, m-am învîrtit... Ai auzit ceva zgomote de-aici care te-au deranjat ?
VICA : Nu, că glasvandul era închis.
CHIȚIMIA I : N-ai auzit nimic, nimic ?
VICA : Ba da. La un moment dat vorbeai cu cineva.
CHIȚIMIA I (tulburat) : Ai auzit ?
VICA : Da. A fost cineva pe la tine ?
CHIȚIMIA I : Altfel cu cine vorbeam ? Sau crezi cumva că vorbeam singur ?

www.cimec.ro

VICA: Nu, vorbeai cu cineva. Îmi aduc aminte precis. Cine era?

CHIȚIMIA I (evaziv): Cineva... Un prieten vechi... A venit, pur și simplu, să mă vadă... (Pauză. Cei doi se privesc lung, încordați.)

VICA: Dacă era un prieten vechi, de ce nu mi-ai spus nimic de el pînă acum?

CHIȚIMIA I: Pentru că a murit.

VICA: Cum a murit?

CHIȚIMIA I: Da. A murit pur și simplu. Acum douăzeci de ani.

VICA (cu un glas alb): Acum douăzeci de ani?

CHIȚIMIA I: Da, acum douăzeci de ani.

VICA (perplexă și indignată): Nemernicule! Și mincinosule! (Plînge.) De ce-ți bați joc de mine? Cum ai vorbit cu el, dacă a murit?

CHIȚIMIA I (cu dispreț): Vai de capul tău! Pui niște întrebări atît de tîmpite, că mă înfiori. Mai bine taci din gură!

VICA: De ce mă insulți? De ce preferi să mă insulți, în loc să-mi răspunzi la întrebări?

CHIȚIMIA I (o privește lung și crunt; apoi se aude soneria de la intrare): Vezi c-a venit Profesorul!

VICA: Și dacă a venit, ce?

(Pleacă în baie. Intră Profesorul, alură de atlet, cu bărbiță, îmbrăcat cu o îngrijire ostentativă.)

PROFESORUL (expansiv): Bună dimineața, domnule Chițimia!

CHIȚIMIA I: Bună dimineața, Profesore!

PROFESORUL: Doamna Vica a plecat la servici?

CHIȚIMIA I: Nu, dar e pe cale să plece.

PROFESORUL: Excelent! (Își freacă palmele, e foarte vesel.) Am o poftă de muncă de-mi vine să rup pietre în două. Clocotește energia în mine ca lava într-un vulcan! Lucrăm zece ore fără oprire! Te simți în stare?

CHIȚIMIA I: Nu cred. Eu nu am energia și entuziasmul dumitale. Nu mă simt prea bine. Sînt palid?

PROFESORUL: Fii calm. Arăți ca un brad. Am să-ți fac o comunicare importantă. (Confidențial.) M-am văzut cu Japonezul aseară. Trebuie să grăbim treaba. Tipul nu mai poate aștepta.

CHIȚIMIA I: Să grăbim.

PROFESORUL: Să grăbim, desigur, dar... (În șoaptă.) Mai am nevoie de bani. Am nevoie de încă două mii de lei pentru materiale. În plus, am cheltuit aseară cu Japonezul două sute patruzeci și opt de lei la restaurant. Individul a mîncat două mușchiuri tartare și a băut numai whisky american, de patruzeci și șase de lei suta de grame. (Scoate nota și i-o arată.) Avem nevoie de bani.

VICA (vine din baie, îmbrăcată pentru plecare): Nu mai dau nici un leu, domnule Profesor! Să vă fie clar!

PROFESORUL: Bună dimineața, scumpă doamnă! Dar să știți că arătați excelent. Aveți o față odihnită și o privire plină de sănătate.

VICA: Mulțumesc, domnule Profesor, dar vă rog să încetați de a ne mai cere bani. Nu mai avem de unde. Mai mult de jumătate din salariul meu se duce pentru această idee, inclusiv banii pe care i-am luat pe lucrurile vîndute din casă. Mi-am vîndut toate bijuteriile primite de la părinți, inclusiv astrabanul. Ați văzut ce frig și vînt e afară, iar eu mă duc la servici îmbrăcată în balonsaid. Nu mai dau nici un ban!

CHIȚIMIA I (amenințător): Te rog nu te enerva, că-mi strici ziua!

VICA: Dragul meu, nu vreau să-ți stric ziua, dar asta e situația. Nu mai avem bani.

PROFESORUL: Stimată doamnă, vă rog să mă credeți că v-am înțeles perfect și că pe mine m-ați convins. Gîndiți-vă însă că, dacă nu mai avem bani pentru investiții, trebuie să oprim treaba exact cînd mai e ultimul pas de făcut. Mai avem un singur pas, înainte de a da lovitura cea mare. Japonezul așteaptă să-i dăm prototipul și să încheiem contractul. Deja și-a pierdut răbdarea. (Ridică cearșaful care acoperă un obiect ciudat, așezat pe o masă alăturată. E un tren în miniatură care staționează în fața machetei unei gări.) Uitați, sîntem aproape gata. Mai avem două gări de făcut și sîntem gata.

CHIȚIMIA I: Plus cîteva tronsoane la linia ferată.

PROFESORUL: Astea sînt un fleac. Traversele există.

VICA (se apucă cu mîinile de cap): Vă cred, vă cred, dar de unde bani, domnule Profesor? De un an de zile ne tot promiteți și ne duceți cu vorba, pentru că știți să vorbiți al naibii de convingător și de abil, încît înclin să cred că sînteți pur și simplu un escroc. Iertați-mă, dar asta este impresia mea sinceră.

PROFESORUL: Doamnă, să nu vă închipuiți cumva că mă jigniți, făcîndu-mă escroc, pentru că acesta este adevărul. Ideea invenției este proprietatea domnului Chițimia, iar eu m-am aliat cu intenția clară de a-mi însuși jumătate din venitul care va rezulta din vînderea ei. Sînt un escroc! Trebuie să judecăm însă și celălalt aspect: dacă nu eram eu ca s-o pun în circulație, ideea ar fi rămas idee, iar dumneavoastră săraci toată viața. Stimată și dragă doamnă, în curînd vom fi bogați! L-am și anunțat pe japonez că nu acceptăm nici o centimă sub un milion de dolari. Plătim impozitul corespunzător și rămîne fiecare cu cîte zeee milioane de lei curați în buzunar. Sînt uimit de faptul că dumneavoastră nu realizați ce șansă imensă ne pîndește.

VICA: Nu știu, domnule Profesor, nu știu. Prefer să nu mă mai gîndesc la nimic. Dumneavoastră vorbiți de milioane de lei și de dolari, iar mie îmi luați și ultimii bani din poșetă. Eu nu vreau să fiu bogată și nu vreau să fac sacrificii la nesfîrșit pentru o

idee pe care n-o înțeleg și în care nu am pic de încredere.
PROFESORUL: Vai, doamnă, zău că mă uimiți! Atît timp ați mers cot la cot cu noi, ne-ați transmis entuziasmul dumneavoastră contagios, ne-ați susținut materialicește, ne-ați îmbărbătat sufletește, iar acum ne descurajați? (O ia deoparte.) Știți foarte bine că domnul Chițimia are o fire sensibilă, șanjantă, influențabilă, plus că e și foarte leneș, pansiv, lasă-mă să te las și că atît așteaptă, o descurajare, ca să nu mai lucreze. (Confidențial.) Aflați că acum cîteva zile a făcut o criză teribilă de neîncredere în el.
VICA: Adică?
PROFESORUL: A făcut o criză! S-a enervat, a urlat... Era să arunce cu trenul după mine...
VICA: Îl înțeleg...
PROFESORUL: Și eu îl înțeleg, dar nu e cazul să ne împotmolim la mal. Dimpotrivă, trebuie să grăbim. Japonezul mă presează zilnic, i-am dat cuvîntul de onoare că în cîteva zile vom fi gata. Vă rog să procurați niște bani, scumpă doamnă, avem nevoie pentru materiale. Poate faceți un împrumut la CAR, poate spuneți o minciună: o nenorocire în familie, ceva... Măcar o mie de lei...
VICA (îngîndurată): Nu știu, domnule Profesor. Nu știu nimic. Mă duc la servici, sînt în întîrziere. (Către Chițimia I.) Dacă ți-e foame, pentru tine e mîncare în frigider. La revedere! (Iese.)
PROFESORUL (la mult timp după ce Vica a plecat): La revedere, scumpă doamnă! (Cei doi tac îndelung și privesc macheta.) Gara pe care am terminat-o ieri a ieșit excelent. În sensul că e foarte cochetă. Ar mai trebui un singur amănunt: să pictăm niște flori la ferestre. Și să sădim niște pomi pe peron.
CHIȚIMIA I (grav și solemn): Profesore, te anunț că s-a schimbat ceva... A intervenit ceva...
PROFESORUL: Observ. E ceva neobișnuit pe fața dumitale. Se vede cu ochiul liber. Nu mai crezi în mine?
CHIȚIMIA I: Toată noaptea n-am închis un ochi. M-am gîndit, m-am gîndit, m-am gîndit. Dumnezeu știe la ce m-am gîndit.
PROFESORUL (cu un entuziasm forțat): E clar. Se apropie finalul, vine victoria, vine succesul și asta îți dă o stare de neliniște. Simți cum vei fi, în sfîrșit, bogat și celebru. Ți se tulbură metabolismul. Ce te faci dacă iei premiul Nobel? Primul român care ia premiul Nobel! Cum vei reacționa? Te-ai întrebat dacă sănătatea te va ajuta să reziști la un astfel de șoc?
CHIȚIMIA I: Rezist, nu asta e problema. Mă enervează faptul că dumneata singur recunoști că ești un escroc.
PROFESORUL: Și ce importanță are asta? Dacă eram un om cinstit, nu ți-aș fi cerut să-mi dai jumătate din venitul rezultat de pe urma unei idei care-ți aparține. Adică, te-aș fi ajutat dezinteresat și aș fi fost cinstit. Dar eu vreau bani, deci sînt escroc! De ce atîta vorbărie pentru o chestie clară ca lumina zilei?
CHIȚIMIA I: Dar nu faptul că-mi ici jumătate mă interesează. Problema e cu Japonezul.
PROFESORUL (îngrijorat): Ce e cu Japonezul?
CHIȚIMIA I: Adică există sau nu? Scuză-mă că te întreb direct.
PROFESORUL: Bineînțeles că există. Ascară am luat masa împreună la restaurantul „Ambasador". Ți-am arătat și nota de plată.
CHIȚIMIA I: Nu e suficient. Aș dori o confirmare. Adică vreau să-l văd în carne și oase.
PROFESORUL: Formidabil! Formidabil cum am intuit cu că dorești să-l vezi în carne și oase. Ascară, la restaurant, în timp ce-și îngurgita mușchiul tartar, i-am spus Japonezului, franș: „Dragul meu, e bine să treci inline pe la domnul Chițimia, pentru a discuta unele detalii și pentru a face cunoștință. Vizita e oarecum riscantă, dar trebuie s-o faci". Iar el a fost de acord. (Se uită la ceas.) S-ar putea să pice din moment în moment. Pune-ți un costum. Discuți cu un om de afaceri.
CHIȚIMIA I: Nu am chef să-mi pun costumul! Sînt la mine acasă, sînt inventator și cred că pot să-l primesc și în halat.
PROFESORUL: Bineînțeles. S-ar putea să-i faci o impresie mai bună în halat. Dă-mi voie, totuși, să te piaptăn puțin. (Scoate un piepteine și-i aranjează părul.) Îmi pare rău că trebuie să ți-o spun, dar arăți mizerabil. Ai o figură clasică de frizer sau vînzător de zarzavaturi. Cred că n-o să-i faci o impresie prea bună. Adică n-o să-i vină să creadă că dintr-un cap mototolit ca ăsta a ieșit o idee de geniu. Apropo, nu te-am întrebat niciodată cum și de unde ți-a venit ideea. Am ținut să fiu delicat.
CHIȚIMIA I: Nu vreau să-ți dau nici un fel de explicații. Ideea mi-a venit acum douăzeci de ani, pur și simplu. Mi-a picat în cap ca un pietroi. (Se aude soneria.) A venit Japonezul!
PROFESORUL: Mă duc eu să-i deschid. (Se duce în anticameră, unde întîrzie destul de mult. Apoi se întoarce, însoțit de Japonez, tip tînăr, elegant, cu un zîmbet permanent pe față.) Maestre Chițimia, dă-mi voie să-ți fac cunoștință cu domnul Samuki.
JAPONEZUL (se înclină în fața lui Chițimia): Încîntat.
CHIȚIMIA I: De asemenea. Dar știți deja românește?
PROFESORUL: Știe unele cuvinte și fraze și înțelege aproape tot, inclusiv înjurăturile. Are o dexteritate la învățat limbi străine ce nu s-a pomenit. Limba română a prins-o în trei săptămîni.
CHIȚIMIA I (către Japonez): Din ce oraș sînteți?
JAPONEZUL (speriat): Poftim?
CHIȚIMIA I: Din ce localitate?

www.cimec.ro

JAPONEZUL (derutat, face un mare efort ca să-şi aducă aminte) : Hiroşima !
CHIŢIMIA I : De-acolo, unde-a căzut bomba ?
JAPONEZUL (tresare, îngrozit) : Care bombă ?
PROFESORUL : Atomică.
JAPONEZUL (rîde) : Aha ! (Se tace. Moment penibil, cu zîmbete convenţionale.)
PROFESORUL : Domnule Samuki, deoarece ştiu că sînteţi grăbit, ca orice om de afaceri, vă invit să studiaţi cîteva clipe macheta despre care v-am vorbit. (Către Chiţimia I.) Pot să-i dau explicaţiile cuvenite ?
CHIŢIMIA I : Te rog.
PROFESORUL : După cum v-am relatat ieri la restaurant, ideea domnului Chiţimia, cu care va revoluţiona transporturile din întreaga lume, este simplă la prima vedere, ca orice idee de geniu. El şi-a imaginat — şi e pe cale să realizeze — trenul care merge fără locomotivă. Adică trenul are o locomotivă, dar aceasta nu foloseşte nici un fel de combustibil. Ajutată de nişte contragreutăţi aşezate pe roate, locomotiva porneşte, iniţial, dintr-o gară construită în vîrful unei pante. Mergînd la vale, locomotiva îşi ia viteza cuvenită pentru a ajunge în gara următoare, care e aşezată, de asemenea, într-un vîrf de pantă. De aici, porneşte din nou, îşi ia avîntul necesar şi ajunge în gara următoare şi aşa mai departe. Un pertuum mobile pe roate. Societăţile de cale ferată care o vor cumpăra, nu au de făcut decît să-şi adapteze liniile pe care vor merge trenurile respective, adică să construiască nişte pante artificiale, pe care să urce gările. Peste cîteva săptămîni vom termina de construit ultimele două gări şi atunci veţi putea să faceţi proba, apoi veţi putea să luaţi macheta şi să plecaţi cu ea în Japonia, pentru a o arăta trustului dumneavoastră.
CHIŢIMIA I : Nu înainte, însă, de a încheia contractul.
JAPONEZUL : Evident. Evident.
CHIŢIMIA I : Şi de a ne da avansul corespunzător. Macheta mă costă pînă acum peste zece mii de lei. Plus munca fizică.
JAPONEZUL : Evident.
CHIŢIMIA I : Asupra preţului sper că nu există nici un fel de discuţii. Nu lăsăm nimic sub un milion de dolari.
JAPONEZUL : Ben sur.
CHIŢIMIA I : Vorbiţi şi franţuzeşte ?
JAPONEZUL : Un peu.
PROFESORUL : Domnule Chiţimia, vrei să vii puţin ? (Se retrag de o parte.) N-ai nimic să-l serveşti pe Japonez ? Măcar pentru impresie.
CHIŢIMIA I : Nişte vişinată. (Se duce în bucătărie.)
PROFESORUL (către Japonez, în şoaptă) : Vorbeşte cît mai puţin şi cît mai stricat. Şi rînjeşte tot timpul.
JAPONEZUL : Păi n-am rînjit ?
PROFESORUL : Dar de ce nu te-ai mirat cînd ai văzut macheta, de ce nu te-ai uluit, de ce n-ai făcut ţîţ ? Fii atent, mai mult de două pahare nu bei, că pe urmă-ţi dai în petec. Zici că eşti grăbit şi pleci. La ieşire spui ceva cu avansul. Şi degajat, cît mai degajat !
CHIŢIMIA I (vine cu o tavă pe care se află o sticlă cu vişinată şi trei pahărele. Aşază tava pe masă, apoi îi priveşte lung şi sever pe cei doi) : Va să zică...
PROFESORUL : Îmi dai voie să servesc cu ?
CHIŢIMIA I (nervos) : Nu serveşti nimic ! Va să zică aşa, domnule Profesor, îţi baţi joc de mine ?
PROFESORUL : Nu înţeleg.
CHIŢIMIA I : Uşa de la bucătărie era deschisă şi am auzit tot.
PROFESORUL : Ce-ai auzit ?
CHIŢIMIA I : Tot. Dînsul e japonez cum sînt eu papuaş. (Se îndreaptă spre Japonez şi-i smulge sprîncenele.) Acum ştiu cine-i tipul : fiul portăresei, care s-a întors recent din puşcărie. Nu eşti tu, Gicule ?
PROFESORUL : Ra da. Chiar el e !
CHIŢIMIA I : Şi atunci ? Pentru ce ai înscenat această farsă ? (Începe să plîngă.) De ce ? De ce mă păcăleşti tot timpul ? De ce-ţi baţi joc de mine ?
JAPONEZUL (timid) : Domnu' Chiţimia, de ce spuneţi că am ieşit din puşcărie, cînd eu...
CHIŢIMIA I (furios, îl apucă de piept) : „Cînd eu..." ce ? Ai fost sau n-ai fost la puşcărie ?
JAPONEZUL (învins) : Ra da, dar nu recent. Cînd eram adolescent şi dintr-o eroare. Recent am fost reabilitat. Vă arăt actele...
CHIŢIMIA I : Şi dacă intri din nou pentru substituire de identitate ? Ştii cît se ia pentru asta ?
JAPONEZUL : Păi domnul Profesor mi-a spus că e vorba de o păcăleală. Nu e azi întîi aprilie ?
CHIŢIMIA I : Nu. Azi e întîi martie.
JAPONEZUL : Mie mi s-a spus că e întîi aprilie şi că e vorba de o păcăleală. (Fuge spre uşă, speriat.) În fond, ce-mi reproşaţi mie ? Că nu mi-am jucat bine rolul ? Ce, eu sînt actor ?
PROFESORUL (către Japonez, între patru ochi) : Părerea mea e ca dumneata să pleci şi să-ţi vezi de treburi. Am să mă explic eu cu domnul Chiţimia.
JAPONEZUL (vrea să plece, dar se opreşte la uşă) : Păi nu mi-aţi promis douăzeci şi cinci de lei ? (Agresiv.) Păi ce ?
PROFESORUL (îi dă banii) : Ia-i şi du-te. Du-te dracului !
JAPONEZUL (jignit) : Poftim ? !
PROFESORUL : Ai auzit bine. Du-te dracului de timpit ! N-ai fost în stare să înveţi în trei zile o frază japoneză. Nici măcar „bună ziua".
JAPONEZUL : Nu v-am spus dinainte că n-am memorie din cauza oreionului ? V-am spus sau nu ?
PROFESORUL : Gata ! Du-te ! (Japonezul pleacă.) Domnule Chiţimia, nu înţeleg de ce te-ai enervat. Toată viaţa dumitale ai fost chinuit de forme. În schimb, ai dat tot

timpul cu piciorul conținutului. Ești de o bizarerie cu totul ieșită din comun. Pentru ce te indignezi acum?

CHIȚIMIA I: Pentru că ești un escroc!

PROFESORUL: Asta am lămurit-o. E un fleac. Lasă-mă să-ți explic esențialul.

CHIȚIMIA I (înghite o pastilă și se așază calm): Explică!

PROFESORUL: Așa după cum ai remarcat, individul care a fost aici nu era un japonez autentic. Era un mic escroc, mai precis un dobitoc. Atunci de ce l-am adus? — mă vei întreba. Răspunsul e simplu: pentru ca să te conving că trebuie să lucrăm mai departe. Că nu trebuie să-ți pierzi încrederea în succesul care ne pîndește. Japonezul cel adevărat există!

CHIȚIMIA I: Unde e?

PROFESORUL: Nu știu. Dar există. Nu se poate să nu existe. Japonia e țara cea mai ahtiată după idei și invenții tehnice. Orice om de afaceri japonez, aflînd despre o astfel de idee, va fi gata să o cumpere. În orice clipă poate să apară un japonez! Vine, vede macheta, se convinge și cumpără ideea. Totul e să fim gata. Ai înțeles?

CHIȚIMIA I: Și atunci cum rămîne cu întîlnirile pe care le aveai cu acest japonez fictiv și cu nota de plată?

PROFESORUL: Dă-o dracului de notă de plată! O suport eu. Nu te lega de amănunte. Hai să ne apucăm de treabă. Insistă pe lîngă doamna Chițimia să ne mai dea niște bani. E o crimă să ne oprim tocmai cînd sîntem la final. După ce terminăm macheta și-i facem proba, mă ocup eu de lansarea ei pe piața mondială. (Pauză. Chițimia I tace și privește în gol.) Hai, nu te prăbuși în gînduri și în pesimism, după obiceiul dumitale. De unde-ți vine predilecția asta spre meditația inutilă? Stai ore întregi cu privirea în gol. Dacă nu eram eu să te împing spre acțiune, ai fi stat tot timpul cu ochii pe tavan și ideea dumitale de geniu ar fi putrezit în sertar. Hai, la treabă! Ești la doi pași de premiul Nobel și de glorie! Ce facem? Lucrăm?

CHIȚIMIA I (îngîndurat): Domnule Profesor, situația se complică. Nu vroiam să-ți spun, dar acum sînt obligat. Mi s-a întîmplat ceva extrem de grav.

PROFESORUL: Cînd?

CHIȚIMIA I: Azi-noapte.

PROFESORUL: Ce ți s-a întîmplat?

CHIȚIMIA I: E greu de explicat. Nu știu nici eu despre ce este vorba. Trebuie să mă lămuresc. Du-te și lasă-mă singur. Am nevoie de timp de gîndire.

PROFESORUL (jignit): Domnule Chițimia, dacă nici în mine nu mai ai încredere, care ți-am dovedit întreaga loialitate de care sînt capabil, atunci în cine poți să ai? Spune-mi despre ce e vorba și te scap imediat de gînduri și îndoieli.

CHIȚIMIA I: Te rog să mă lași. Am nevoie de timp de gîndire. Trebuie să mă lămuresc, să aflu despre ce e vorba.

PROFESORUL: Bine, atunci am plecat. Ai să vezi ce greu o să-ți fie să te gîndești singur. O să regreți că m-ai lăsat să plec. O să regreți. (Pleacă.)

CHIȚIMIA I: Du-te la dracu! Escrocule! După ce mi-ai luat banii, acum vrei să-mi iei și gîndurile! Lasă că mă descurc și singur. (Se plimbă prin încăpere, îngîndurat. Vorbește singur.) Va să zică dormeam. M-am trezit brusc. M-am uitat la ceas. Era ora două fix. Cineva a sunat la ușă. Sau cel puțin așa mi s-a părut. Mi-am pus halatul și am deschis. Era el. N-am fost surprins, știam sigur cine e la ușă. N-a zis nimic, a intrat.

PROFESORUL (se reîntoarce, mergînd în vîrful picioarelor): Continuă. Nu te deranjez.

CHIȚIMIA I (continuîndu-și gîndul): Slab, palid, sfios, cu un zîmbet vinovat pe față. „Ce faci?" — mă întreabă. „Bine. Tu la fel?" — „Da, zice, n-am probleme". (Către Profesor.) A fost vorba că mă lași singur.

PROFESORUL: Te-am deranjat cu ceva?

CHIȚIMIA I: Dar cel puțin stai jos! Cum să gîndesc cu glas tare, dacă dumneata stai în picioare?

PROFESORUL: Poftim, îți fac și batîrul ăsta. Stau jos. Ai rămas acolo cînd el zicea: „Da, n-am probleme".

CHIȚIMIA I: Exact. O să mă întrebi cine era tipul?

PROFESORUL: Da. Cine era tipul?

CHIȚIMIA I: Un prieten cu care am făcut războiul.

PROFESORUL: Și ce e neobișnuit în toată povestea asta? De ce te alarmezi?

CHIȚIMIA I: În primul rînd, faptul c-a venit la ora două noaptea. În al doilea rînd, faptul că tipul a murit acum douăzeci de ani.

PROFESORUL: Acum douăzeci de ani?

CHIȚIMIA I: Da. Exact acum douăzeci de ani.

PROFESORUL: Și?

CHIȚIMIA I: Cum „și"? Deși de-atunci nu l-am mai văzut niciodată, azi-noapte a venit peste mine. M-a ținut de vorbă două ore.

PROFESORUL: Dar de unde știi că individul a murit?

CHIȚIMIA I: A murit sub ochii mei.

PROFESORUL: Atunci se schimbă situația. Dacă zici că l-ai văzut cu ochii dumitale murind, se schimbă situația.

CHIȚIMIA I: Un obuz i-a scos mațele afară.

PROFESORUL: E clar. Ai halucinat.

CHIȚIMIA I: Cînd? Atunci?

PROFESORUL: Nu. Aseară.

CHIȚIMIA I: Cum să halucinez, cînd eram treaz? Eram treaz-treaz. Absolut treaz. Ca să nu mai vorbesc de faptul că soția mea ne-a auzit vorbind de-alături.

PROFESORUL: E clar. Ai halucinat. Ai halucinat cu ochii deschiși și ai vorbit singur. Și mie mi se întîmplă.

CHIȚIMIA I (se ridică, furios): Domnule, dumneata ești nebun? Vrei să mă scoți din minți? Nu înțelegi că n-am halucinat?

www.cimec.ro

PROFESORUL: E clar. Înseamnă că n-ai halucinat şi că situaţia se complică. Înseamnă că cineva e pe urmele noastre. Continuă. Ce-a zis tipul, ce te-a întrebat, ce i-ai spus?

CHIŢIMIA I: N-am vorbit nimic deosebit. Fleacuri. Exact ce discută nişte prieteni vechi care se întîlnesc după mult timp: ce faci, cum o duci cu sănătatea, te-ai însurat, ai copii etc.

PROFESORUL: Cum îl cheamă?

CHIŢIMIA I: Chiţimia.

PROFESORUL: La fel ca pe dumneata? Ciudată chestie. Cînd zici că a murit?

CHIŢIMIA I: Exact acum douăzeci de ani.

PROFESORUL: E clar, înseamnă că n-a murit şi că e pe urmele noastre. Ştie că lucrăm la o invenţie de valoare mondială şi vrea să ne şantajeze. Din clipa asta nu mai e nici o îndoială. E vorba de un şantajist.

CHIŢIMIA I: Nu cred să fie vorba de un şantaj. Nu cred. Am fost prea buni prieteni ca să se preteze la aşa ceva. A fost cel mai bun prieten al meu. Dar nu asta e problema. Problema e de altă esenţă: cum de-a apărut el după douăzeci de ani şi de ce?

PROFESORUL: Pentru mine totul e clar. Tipul nu e mortul, ci altul, care a luat înfăţişarea lui şi vrea să ne şantajeze. E un impostor.

CHIŢIMIA I (enervat): Nu e un impostor! E chiar prietenul meu. Sînt sigur de asta. Dacă poţi, ajută-mă să ies din acest impas şi să înţeleg despre ce e vorba. (Răspicat.) Acest om a murit pe front, sub ochii mei, acum douăzeci de ani. De-atunci, nu l-am mai văzut. Cum de-a apărut azi-noapte la uşa mea? Dă-mi o explicaţie rezonabilă. Ţine seama că nu am halucinat şi că soţia mea ne-a auzit vorbind timp de două ore. (Pauză.) Crezi că ar fi cazul să mă adresez unui medic?

PROFESORUL: Ce să-ţi facă medicul? Medicul o să le-asculte şi-o să-ţi spună: „Domnule, ori ai halucinat, ori eşti nebun". Medicii sînt mărginiţi, nu se ocupă decît de lucruri concrete, palpabile, n-au fantezie. Impasul dumitale e mai degrabă de ordin filozofic.

CHIŢIMIA I: Crezi?

PROFESORUL: Bineînţeles. Adică trăieşti o anumită stare suprareală şi extrapersonală... raţiunea dumitale refuză o anumită realitate... realitate reală sau imaginară... este incapabilă să o încorporeze... să o digere... şi atunci apare criza... spaima... simptom clasic... în sfîrşit, eu nu ştiu exact despre ce e vorba, nu mă pricep, dar cred că trebuie să te adresezi unui specialist cu un orizont ceva mai larg... unui psihanalist, unui metafizician... (Tresare.) Stai aşa! Am omul care te limpezeşte imediat, un tip formidabil. Vrei să mă duc să-l chem?

CHIŢIMIA I: Să nu fie tot un escroc.

PROFESORUL: Ce naiba, domnule! Mă jigneşti! E specialist cu diplomă oficială şi cu studii la Freiburg. Mă duc să-l aduc. E nemaipomenit de simpatic, o discuţie cu el te calmează, te deconectează, te fortifică. Mă duc?

CHIŢIMIA I: Stai puţin. E om de încredere? Adică se poate vorbi cu el deschis?

PROFESORUL: Bineînţeles. Tipul e de o discreţie desăvîrşită.

CHIŢIMIA I: Dar cine e?

PROFESORUL (oarecum derutat): Un amic de-al meu, un...

CHIŢIMIA I: Asta am bănuit, dar ce meserie are?

PROFESORUL: Filozof.

CHIŢIMIA I: Ce fel de filozof?

PROFESORUL: Particular.

CHIŢIMIA I: Cum particular?

PROFESORUL: Da, particular. Ce te miri? Dacă există croitori particulari, de ce să nu existe şi filozofi particulari? Tipul dă consultaţii la domiciliul clienţilor şi află că se descurcă nemaipomenit, are „Trabant" şi casă la Săftica. Îl chem sau nu?

CHIŢIMIA I: Să mai aşteptăm. Să vedem dacă vine şi la noapte. Dacă vine şi la noapte, atunci va trebui să luăm o botărîre. În orice caz, unui psihiatru n-am să mă adresez. Acum cîţiva ani am încăput, din întîmplare, pe mîna unuia şi, după cinci minute, gata-gata să mă interneze în balamuc pentru analize. Nu-i plăcea cum arăta privirea mea.

PROFESORUL (se plimbă prin încăpere, gînditor): Spune-mi o singură chestiune, cu toată exactitatea de care te simţi capabil: eşti convins că tipul de azi-noapte nu ştie absolut nimic de ideea la care lucrăm noi?

CHIŢIMIA I (evaziv): Ştie de idee, dar nu cred c-a venit pentru asta. (Pauză.) Adică s-ar putea să fi venit şi pentru asta, dar nu mi-a spus nimic. (Speriat.) Totuşi, nu înţeleg cum de-a apărut tocmai după douăzeci de ani şi cum a fost posibil. (Iritat.) Domnule, individul a murit în faţa mea! Ţi-o declar pe cuvîntul meu de onoare şi în deplină stare de sănătate mintală! (Întinde mîinile.) Uite, îmi tremură mie mîinile vreun pic?

PROFESORUL: Nu, dar o poveste ca asta e în stare să te bage în spital. Va să zică a murit şi, totuşi, a venit... E stupid! Ce facem? Chem doctorul sau filozoful? Sau accepţi că ai halucinat şi lăsăm povestea baltă? (Pauză.)

CHIŢIMIA I (după ce se gîndeşte): Bine, du-te şi cheamă filozoful.

PROFESORUL (ieşind): Mă întorc repede. Stă pe o stradă vecină.

CHIŢIMIA I (singur): Problema e dacă discut sau nu cu nevastă-mea chestiunea. În halul în care e de nervoasă şi suspicioasă, va suporta ea adevărul? (Se aude soneria de la intrare.) Intră!

CHIŢIMIA II (cu douăzeci de ani mai tînăr ca omonimul său, slab, palid, cu un zîmbet sfios şi inofensiv pe faţă): Eşti singur? Nu te deranjez?

CHIȚIMIA I (surprins și derutat) : Nu, dar... Tocmai trebuie să vină cineva pe la mine...
CHIȚIMIA II : Atunci am să plec și poate trec la noapte...
CHIȚIMIA I : La noapte ?
CHIȚIMIA II : Am impresia că nu prea poți să dormi în ultimul timp... E adevărat ?
CHIȚIMIA I : Da. Azi-noapte, cînd ai venit, nu dormeam.
CHIȚIMIA II : Știam că nu dormi. Am văzut lumina aprinsă... Ședeai acolo unde stai acum și te gîndeai, foarte trist... În ultimul timp mi-a fost dor de tine.
CHIȚIMIA I : Ce fel de dor ?
CHIȚIMIA II : Mi-a fost dor să stăm așa cum stăm acuma și tu să mă întrebi ce m-ai întrebat mai înainte.
CHIȚIMIA I : Iartă-mă că te mai întreb ceva. De unde vii ?
CHIȚIMIA II : De unde să vin ?
CHIȚIMIA I : Nu știu. Te întreb.
CHIȚIMIA II : Păi ce întrebare e asta ?
CHIȚIMIA I (începe să transpire de atîta încordare) : Totuși, vrei ceva de la mine ? Scuză-mă că te întreb : ai nevoie de ceva ?
CHIȚIMIA II : Ceva... Adică ce înseamnă ceva ?
CHIȚIMIA I : Nu știu. Te întreb.
CHIȚIMIA II : Vezi...
CHIȚIMIA I (își pierde calmul) : De văzut, văd. Dar de înțeles, ce să înțeleg ? Ce trebuie să înțeleg ? Explică-mi ! Nu e suficient că ai apărut deodată, netam-nesam. Care e rațiunea ? Dacă nu am rațiunea faptului, ca om normal, nu pot să mă descurc !
CHIȚIMIA II : Dar nu trebuie să te frămînți atîta. Tu te frămînți și te chinui tot timpul. Nu trebuie, zău !
CHIȚIMIA I : Cum nu trebuie, cînd tu intri peste mine în casă cu acest zîmbet pe față ? Explică-mi măcar acest zîmbet, dă-mi măcar un sfert din semnificația lui !
CHIȚIMIA II (zîmbind) : Ce ciudățenie îți trece prin cap ! (Îl privește lung, fără să mai zîmbească.) Ai o privire bolnavă, speriată și plină de întrebări... Aș vrea să te mîngîi, dar mi-e frică să nu plîngi... (Face cîțiva pași spre Chițimia I, dar acesta se retrage, speriat.) Te-ai speriat ? Ți-e teamă de mine ? De ce ? Nu trebuie.
CHIȚIMIA I : Nu mi-e teamă. Cum o să-mi fie teamă ? Ce întrebare e asta ? (Pauză.) Ziceai că ți-a fost dor de mine ?
CHIȚIMIA II : Da. Mi-am amintit tot felul de fleacuri... Cînd eram copii, de pildă, și... am salvat noi amîndoi o pasăre albă de la înec... O pasăre albă... (Surîde absent.) De fapt, noi nici nu am copilărit împreună... dar o pasăre albă am salvat... așa mi-am amintit... Tu cum stai cu amintirile ?
CHIȚIMIA I (tresare ; nu l-a auzit) : Poftim ?
CHIȚIMIA II : Întrebam dacă te-ai mai gîndit la mine... Dacă... (Se aude soneria de la intrare. Cei doi tresar.)
CHIȚIMIA I : Pleacă ! Pleacă imediat !
CHIȚIMIA II (calm) : Pe unde ? Pe ușă ?
CHIȚIMIA I : Nu pe ușă ! Ascunde-te ! (Chițimia II se ascunde după o draperie. Intră Profesorul, însoțit de Filozof, tip aiurit, boem, neglijent îmbrăcat. În acest timp, Chițimia II iese, neobservat.)
PROFESORUL : Domnule Chițimia, am plăcerea să-ți prezint persoana despre care ți-am vorbit. (Chițimia I și Filozoful își strîng mîinile.) Vă rog să luați loc.
FILOZOFUL (infatuat) : Prietenul meu, Profesorul, m-a informat că doriți să vă folosiți de serviciile mele. Tocmai plecam de-acasă, eram chemat la un caz urgent, dar el mi-a spus că dumneavoastră sînteți un caz la fel de urgent și, desigur, nu puteam să-l refuz pe prietenul meu, un om cu adevărat strălucit, care în atîtea împrejurări delicate m-a servit ireproșabil. Mai mult, dînsul a avut bunăvoința să-mi expună, pe drum, cazul dumneavoastră. În linii mari, desigur. Așadar, domnule Chițimia, dumneavoastră ați primit azi-noapte vizita unei persoane care a murit acum douăzeci de ani și pe care n-ați mai văzut-o de atunci niciodată. Ce aveți de adăugat în plus ? (Se ridică, îi studiază cîteva clipe ochii, apoi se așază.)
CHIȚIMIA I : Acum cîteva minute a fost din nou aici.
PROFESORUL (uluit) : După ce-am plecat eu ?
CHIȚIMIA I : Exact.
PROFESORUL : Ceva deosebit în comportarea lui ? Te văd cam tulburat.
CHIȚIMIA I : Da. Sînt puțin șocat, dar îmi revin imediat.
PROFESORUL : Putem să stăm de vorbă ? Dacă nu, amînăm...
CHIȚIMIA I : Mă simt mai bine. (Se duce, se uită după draperie, se convinge că Chițimia II a plecat și se întoarce.)
FILOZOFUL : Vă rog să-mi permiteți să conduc eu discuția. Domnule Chițimia, pentru ca să vă pot fi de un real ajutor, în sensul că să putem dezlega acest caz ieșit din comun — căci îmi permit să-l numesc așa, și am să vă explic mai tîrziu de ce — vă rog să-mi povestiți pe larg, fără nici un fel de economie de detalii, cum ați cunoscut persoana respectivă și în ce împrejurări s-a produs moartea la care ați asistat. Vă rog să nu-mi ascundeți nimic, pentru că totul, absolut totul va rămîne între noi.
CHIȚIMIA I : Am să vă spun totul așa cum a fost, domnule, iar dumneavoastră să trageți concluziile. Ne-am cunoscut în timpul războiului, înainte de a pleca pe front, în curtea regimentului. El era un tînăr de aceeași vîrstă cu mine, foarte palid și extrem de inteligent. Eu eram student în particular, el terminase în același an fizico-matematicile, deci eram doi tineri intelectuali, loviți de aceeași nenorocire. Am schimbat cîteva fraze și ne-am dat pe loc seama că ne vom putea înțelege. „Mergem să murim — mi-a zis el, la cîteva minute după ce ne-am cunoscut — și asta mă umple de indiferență și scîrbă". Același lucru îl simțeam și eu. Faptul că mergeam la moarte din obligație mă umplea

www.cimec.ro

de scîrbă. Nu ştiam exact încotro merg, pentru ce, şi nici nu am întrebat pe nimeni. El la fel. Am stat pe front aproape trei ani, nedespărţiţi, îndurînd împreună spaima, foamea, noroiul, frigul, prostia, mizeria, umilinţa, ura, înjurăturile, bătăile, bestialitatea şi toate celelalte abjecţii ale războiului. Aceşti trei ani de suferinţe ne legaseră pînă la confuzie, devenisem o singură fiinţă, cu o singură existenţă. Ne era foame la amîndoi în acelaşi timp, în acelaşi timp ne era sete, dor sau frig, dormeam în acelaşi timp, nu mai era nevoie să vorbim, ne înţelegeam prin semne şi gesturi. Un deget pus la buze, într-un moment insuportabil, însemna: „Taci, nu te văita, nu mai e mult, azi probabil vom muri". O mînă trecută peste frunte însemna: „Nu te mai gîndi, mi-ai promis că nu te mai gîndeşti la nimic, de ce mă păcăleşti?" Două clipiri din ochi anunţau: „Îmi vine să plîng, povesteşte-mi ceva ca să nu plîng". Seara sau în pauzele dintre atacuri, ca să nu ne lăsăm timp pentru gînduri, pentru amintiri, pentru tristeţe, ne spuneam poveşti. Fiecare spunea mereu aceleaşi poveşti. Eu spuneam „Povestea porcului" şi „Ivan Turbincă", iar el „Scufiţa Roşie" şi „Puiul" de Emil Girleanu. După poveştile mele rîdeam amîndoi, după poveştile lui plîngeam. Într-o zi, eram amîndoi pe o cotă, unde deserveam un tun uşor şi o mitralieră. Fiecare avea groapa lui. La un moment dat, l-am rugat să facem schimb de gropi, deoarece a mea era plină cu apă, iar eu voiam să mă usuc la picioare. Am schimbat gropile şi, în secunda următoare, un obuz a căzut exact peste el, adică în groapa în care fusesem eu. Obuzul i-a tăiat ambele picioare şi i-a desfăcut burta.

FILOZOFUL: A murit imediat?

CHIŢIMIA I: Nu, a mai trăit un ceas. La cap nu avea nici o rană, era complet lucid, vorbea, a fumat două ţigări. Între noi exista o convenţie: în caz că unul sau altul avea să fie mutilat, celălalt era obligat să-l împuşte. Adică am decis amîndoi să nu acceptăm să ne întoarcem acasă decît întregi.

FILOZOFUL: Şi? L-ai împuşcat?

CHIŢIMIA I: Mai întîi l-am îngropat pe jumătate în pămînt, ca să nu mai simtă durerile. Toţi răniţii cereau să fie îngropaţi în pămînt pînă veneau brancardierii, pentru că pămîntul, fiind răcoros, le lua durerile. Pe urmă, el şi-a aprins o ţigară şi mi-a spus că, în caz că rămîn în viaţă, să trec pe la o cunoştinţă de-a lui şi să-i rezolv nişte treburi personale, după care au început durerile. L-am întrebat dacă e cazul să chem brancardierii, dar el mi-a spus că nu e cazul. A început să urle îngrozitor, avea nişte dureri aşa de mari, că lua ţărînă şi-şi umplea gura, ca să nu mai urle. Atunci i-am pus pistolul în mînă, l-am ajutat să-l ducă la tîmplă, m-am întors cu spatele şi...

FILOZOFUL: Deci, cine a tras? Dumneata sau el?

CHIŢIMIA I: Nu mi-am dat seama exact... Adică nu-mi mai aduc aminte... Probabil amîndoi. Dar nu asta are importanţă. Important e că am auzit detunătura...

FILOZOFUL: Cine l-a îngropat? Dumneata?

CHIŢIMIA I: Nu. Eu a trebuit să mă retrag imediat. El a rămas singur în groapă. De atunci nu l-am mai văzut.

FILOZOFUL: Aveţi de declarat ceva în plus?

CHIŢIMIA I: Nu.

FILOZOFUL: Am să vă pun o întrebare importantă: în timpul celor două vizite pe care vi le-a făcut fostul prieten, aţi discutat ceva în legătură cu acele împrejurări, adică v-a pus vreo întrebare legată de perioada războiului?

CHIŢIMIA I: Nu. Nu m-a întrebat nimic.

FILOZOFUL: Ultima întrebare, domnule. Înfăţişarea lui de acum este cea pe care o avea cu douăzeci de ani în urmă? Adică e neschimbat?

CHIŢIMIA I: Da, este neschimbat. Doar că e îmbrăcat civil.

FILOZOFUL: Într-un cuvînt, se mişcă şi vorbeşte ca un om normal şi la locul lui?!

CHIŢIMIA I: Da. Ca şi cum ne-am fi întîlnit întîmplător pe stradă.

FILOZOFUL (îşi notează cîteva date în carnet, apoi se gîndeşte cîteva clipe): Mda! În ceea ce mă priveşte sînt edificat. E o întîmplare tipică pentru categoria CIC.

CHIŢIMIA I: N-am înţeles.

FILOZOFUL: E vorba de categoria „Cazuri ieşite din comun". O categorie foarte largă, în care intră inclusiv farfuriile zburătoare, o categorie care dumneavoastră, profanilor, nu vă spune nimic, dar care pe noi, specialiştii, ne ajută să simplificăm lucrurile.

CHIŢIMIA I: Deci eu sînt un caz ieşit din comun?

FILOZOFUL: În această situaţie, da. Şi nu văd de ce vă consideraţi jignit!?

CHIŢIMIA I: Dar nu mă consider.

FILOZOFUL: Vreau să vă spun că CIC-urile, adică cazurile ieşite din comun, sînt o permanenţă a lumii contemporane. După calcule recente, la fiecare secundă în lume se petrec două virgulă cinci cazuri ieşite din comun, cazuri care scapă logicii obişnuite şi raţiunii umane în general. Ziarele de ieri, de pildă, au scris despre un paraşutist care a căzut de la cinci mii de metri cu paraşutele închise şi care s-a ales doar cu o fractură. În timp ce eu sau dumneata ne împiedicăm de o piatră, cădem şi murim. Sau campionul acela de înot care moare înecat în cadă... Sau acel cîine căruia stăpînul îi pleacă cu avionul în altă ţară şi care cîine aleargă cale de două mii de kilometri, traversînd un pustiu, trei ruri şi o mare sărată, găsindu-l pe stăpîn. Sau o fetiţă care se rătăceşte în pădure şi care hipnotizează cu privirea o haită flămîndă de lupi, lupi care, în loc s-o sfîşie, se lasă mîngîiaţi şi traşi de urechi şi de coadă de către această fiinţă candidă. Sau cazul acelui general căruia i se pune în mîncare o porţie dublă de arsenic şi care nu simte nimic, pentru ca

altă dată să facă alergie din cauza unei boabe de piper şi să moară. Sau de pilotul acela german căruia, în timpul celui de-al doilea război mondial, i se opresc ambele motoare în aer, este prins de o furtună care-l duce tocmai în Africa, cade în junglă, în mijlocul unui trib de canibali, tipul rămîne acolo, devine şi el canibal şi se proclamă şef al tribului. După douăzeci de ani vine acolo o expediţie ştiinţifică, tribul o prinde, o mănîncă, vine un regiment să pedepsească tribul şi, cu această ocazie, fostul pilot devenit canibal află că şi-a mîncat propriul frate. Sau cazurile din ce în ce mai frecvente, în ultimul timp, de sinucideri la animale. Personal, ţiu la dispoziţia oricui, cel puţin o mie de cazuri de acest fel, pe care logica actuală nu le poate explica fără să cadă în misticism sau ridicol. S-a simţit, firesc, nevoia descoperirii unei noi ştiinţe sau discipline care să explice, sau să clasifice, sau cel puţin să conserve cazurile ieşite din comun. Aşa se face, de pildă, că la o universitate particulară din Minesotta există o catedră CIC. S-a născut, cum vă spuneam, o nouă ştiinţă : ştiinţa cazurilor ieşite din comun.

PROFESORUL : Spune-mi, colega : la noi s-a făcut ceva în acest sens ?

FILOZOFUL : Da, dar nu pe cale oficială. (Confidenţial.) Se opune Ministerul Sănătăţii. Peste cîţiva ani, desigur, vom intra şi noi în normal. Domnule Chiţimia, am reţinut cazul dumneavoastră, îl studiez astăzi, iar mîine vă dau un răspuns. Consultaţia vă costă nouăzeci şi opt de lei şi cincizeci de bani. (Scoate un chitanţier din buzunar şi începe să scrie.)

CHIŢIMIA I : Dar pentru ce trebuie chitanţă ?

FILOZOFUL : Eu dau consultaţii particulare şi trebuie să plătesc impozit statului. Altfel încalc legea contra veniturilor ilicite. (Îi întinde bonul lui Chiţimia I.) Actul e sfînt.

CHIŢIMIA I : Vă achit cînd veniţi cu rezultatul.

FILOZOFUL : Obişnuiesc să primesc onorariul la început.

CHIŢIMIA I : Vă cred, dar, pînă nu vine soţia, nu am nici un ban.

PROFESORUL (către Filozof) : Ai toată încrederea. Răspund eu.

FILOZOFUL (decis) : Fără bani nu plec. Mai ales c-am tăiat şi chitanţă.

CHIŢIMIA I : Atunci aşteptaţi pînă vine soţia mea de la servici.

FILOZOFUL : Da. Deşi sînt grăbit, voi aştepta. (Pauză.)

PROFESORUL (către Chiţimia I, aluziv) : O cafeluţă, ceva...

CHIŢIMIA I (zgîrcit) : Nimic !

(Pauză. Se aude sunetul scurt şi timid al soneriei.)

FILOZOFUL : A venit soţia ?

CHIŢIMIA I : Nu. Soţia are cheie...

FILOZOFUL (speriat) : Atunci cine ar putea fi ? Ar putea să fie el ?

CHIŢIMIA I (îngrijorat) : S-ar putea... Să deschid ?

FILOZOFUL (cuprins de o panică teribilă) : Nu ! Nu ! Nu deschideţi ! Cît sînt eu aici, nu ! (Pauză. Soneria se aude din nou, la fel de scurt şi timid. Cei trei îşi aprind cîte o ţigară. Tăcere lungă, apăsătoare.)

CORTINA

www.cimec.ro

PARTEA a II-a

(Același decor. Aceleași personaje, în aceeași poziție. Se presupune că de la terminarea primei părți au trecut doar cîteva minute.)

FILOZOFUL (către Chițimia I) : Vreți să vedeți dacă a plecat...

CHIȚIMIA I (se duce în vîrful picioarelor spre ușă și ascultă ; apoi se întoarce) : Cred c-a plecat.

PROFESORUL : I-am auzit pașii.

FILOZOFUL (se ridică) : Atunci eu am să plec, totuși, urmînd să revin mai tîrziu pentru onorariu. (Se aude zgomotul unei chei care se învîrte în broască.) Cine e ? (Intră Vica.)

PROFESORUL (vesel) : A venit soția domnului Chițimia ! Bună ziua, doamnă.

VICA (severă) : Bună ziua.

CHIȚIMIA I (surprins) : De ce te-ai întors așa de devreme ? Dă-mi o explicație !

VICA : Șefa m-a văzut palidă și mi-a dat voie să vin acasă. De altfel, bănuiam că aici se petrece ceva. Cine e dînsul ?

CHIȚIMIA I : Un specialist care mi-a oferit o consultație de specialitate. Trebuie să-i dau nouăzeci și opt de lei și cincizeci de bani.

VICA : Și de ce nu-i dai ?

CHIȚIMIA I : Nu mă obliga să te urăsc mai mult decît sînt în stare. Scoate banii ! (Vica scoate o sută de lei din poșetă și i-o dă.) Mersi. (Către Filozof.) Poftim, domnule, și oprește restul. Cînd voi avea rezultatul ?

FILOZOFUL : Cel tîrziu mîine dimineață.

CHIȚIMIA I : Perfect.

FILOZOFUL : S-ar putea să fiu gata chiar în seara aceasta.

VICA (către Filozof, cu ironie) : Ai intrat și dumneata în combinație ?

FILOZOFUL : Nu înțeleg despre ce fel de combinație vorbiți, doamnă.

VICA : Sînteți cam mulți pentru o biată idee. Iar bani din partea mea n-o să mai vedeți ! (Trece în baie.)

FILOZOFUL (către Chițimia I) : Doamna a încercat să mă umilească și eu nu văd motivul. Cred că cineva ar trebui să-i explice că mă aflu aici la cererea clientului.

CHIȚIMIA I : Nu v-a umilit nimeni, domnule. Dacă e cineva umilit aici, acela sînt eu.

PROFESORUL : Dragul meu, nu-mi place cînd vorbești așa.

CHIȚIMIA I (aproape plîngînd) : Sînt un tip ghinionist. Exact cînd eram gata să-mi realizez ideea pentru care mă zbat de o jumătate de viață, pică peste capul meu un CIC ! Nu putea să mai întîrzie măcar o lună, o săptămînă, o zi ? !

PROFESORUL : Nu fi fatalist și nu te mai văita ! Succesul dumitale e asigurat ! Nimeni nu-l mai poate împiedica să vină ! Fii optimist ! (Către Filozof.) Ți-am explicat, mi se pare, în linii mari, că domnul Chițimia, ajutat de mine, este pe cale să realizeze o invenție de o valoare fabuloasă. (Îi arată macheta.) Trenul fără locomotivă ! Trenul care merge fără combustibil, din propria lui inerție, perpetuum mobile pe calea ferată ! Revoluție în transporturile lumii ! În cîteva zile macheta va fi gata și ideea va fi lansată pe piața mondială ! Domnul Chițimia, aici de față, este un savant și va deveni o somitate. Crezi că ar putea să scape premiul Nobel ?

FILOZOFUL (după ce studiază cu multă atenție macheta) : Exclus ! În primul rînd, pentru că se aduce o contribuție teoretică nouă în fizica mișcării. Plus uriașa importanță practică pentru umanitate. Domnule Chițimia, sînt copleșit de ceea ce văd și aud. Vă felicit călduros. Genială idee !

CHIȚIMIA I (îngîndurat) : Mersi.

FILOZOFUL (pe un ton scurt și confidențial) : În cazul acesta, însă, după umila mea părere, lucrurile se complică serios. Cred că nu pe mine trebuia să mă chemați, ci un detectiv.

PROFESORUL : Exagerezi.

FILOZOFUL : Aș fi fericit.

CHIȚIMIA I : Credeți că ar fi posibil să... ?

FILOZOFUL : Ba bine că nu ! O idee de o astfel de valoare este oricînd în pericol. Un spion de profesie şi-ar da şi viaţa pentru ea. Nu v-aţi pus această problemă pînă acum ?
PROFESORUL : Eu i-am atras de la început atenţia domnului Chiţimia că tipul ar putea fi un impostor. De ce tocmai acum l-a apucat pasiunea pentru vizite ? Iată o coincidenţă care sare imediat în ochi.
FILOZOFUL : Încă două amănunte care mă îngrijorează şi pe care eu le-am subliniat deja în carneţelul meu de note : tipul face vizite numai cînd ştie că domnul Chiţimia e singur acasă şi poartă discuţii exclusiv evazive. (Către Chiţimia I.) E cumva şi ironic ?
CHIŢIMIA I : Nu am remarcat. Dimpotrivă, uneori mi s-a părut chiar duios.
FILOZOFUL : Ca să vă înduce în eroare. De ce nu anunţaţi miliţia ?
PROFESORUL (în şoaptă) : Nu e cazul. Sîntem în legătură cu o firmă străină, ceea ce, evident, nu convine autorităţilor. Vrem să vindem ideea în Japonia, pe dolari.
FILOZOFUL : În cazul acesta, descurcaţi-vă singuri.
PROFESORUL : Poţi să ne dai o sugestie ?
FILOZOFUL : Trebuie să meditez. Din păcate, acum sînt grăbit. Mă aşteaptă un client.
VICA (iese din baie şi se îndreaptă spre bucătărie ; către Chiţimia I) : Nu vrei să iei masa, dragul meu ? Am ciuperci.
CHIŢIMIA I : Nu pot. Vezi doar că am musafiri.
VICA : Din păcate, ciupercile mele sînt limitate... (Intră în bucătărie.)
PROFESORUL (către Filozof) : Prietene, o clipă ! Mai există un detaliu foarte important de care trebuie ţinut seama. Acum mi l-am adus aminte şi te rog să-l notezi : atît tipul respectiv, cît şi domnul Chiţimia au acelaşi nume.
FILOZOFUL : Care nume ?
PROFESORUL : Chiţimia !
FILOZOFUL : Dar cum e posibil ?
PROFESORUL : Nu ştiu. Domnul Chiţimia poate să ne explice. Poţi să ne explici această coincidenţă, domnule Chiţimia ?
CHIŢIMIA I (după ce gîndeşte îndelung) : Pot, dar cu condiţia să nu afle soţia mea.
PROFESORUL : Dacă dumneata nu vrei, nu va afla.
CHIŢIMIA I : Să vă explic. (Pauză.) Chiţimia nu este, de fapt, numele meu, ci numele lui.
FILOZOFUL (tulburat) : Daţi-mi voie să mă aşez. (Se aşază.) Continuaţi.
CHIŢIMIA I : Deci, aşa cum v-am spus mai înainte, după ce el a murit, eu am plecat de pe cota respectivă, lăsîndu-l în groapă. Nu ştiu ce s-a întîmplat cu trupul lui, pentru că eu am fost scos în aceeaşi zi de pe linia întîia şi trecut în rezervă. Dar, ce-am descoperit peste cîteva zile, fiind în tren, în drum spre ţară ?! Că eram îmbrăcat cu vestonul lui. Obişnuiam, de altfel să schimbăm hainele între noi. În veston se aflau actele prietenului meu. Iar actele mele se aflau la el. Din clipa aceea am hotărît să iau identitatea lui. Pentru toată viaţa.
PROFESORUL : De ce-ai făcut asta ?
CHIŢIMIA I : Probabil din comoditate... Sau de frică... Cui să explici, în haosul care se crease după război, că am luat din greşeală actele unui mort ? Cine m-ar fi crezut ? Dacă eram luat drept spion sau criminal de război?
FILOZOFUL : În ce sens criminal de război? În sensul că l-aţi sprijinit pe prietenul dumneavoastră să moară ?
CHIŢIMIA I : Nu ştiu la ce m-am gîndit.
PROFESORUL : Deci, în momentul de faţă, dumneata ai o identitate falsă ? Adică porţi numele lui ?
CHIŢIMIA I : Da ! Şi ce-i cu asta ?
FILOZOFUL : Nu e nimic. Nu văd cu ce v-ar incomoda acest detaliu.
PROFESORUL (după o pauză îndelungă) : Ar fi posibil ca tipul să fi venit pentru a-ţi cere numele înapoi ?
CHIŢIMIA I : N-a făcut nici un fel de aluzie.
FILOZOFUL : Spuneaţi că soţia nu cunoaşte acest aspect ?
CHIŢIMIA I : Care aspect ?
FILOZOFUL : Chestia cu numele.
CHIŢIMIA I : Nu. Dar am de gînd să-i mărturisesc. Probabil că o voi face chiar astăzi. Pentru ea, amănuntul are o mare importanţă. Probabil că va face o criză sau chiar ne vom despărţi din cauza asta, dar n-am încotro, trebuie să risc.
PROFESORUL : Dacă e riscant, amînă mărturisirea. N-are rost. Mai întîi să terminăm treaba.
CHIŢIMIA I : Aşa i-am promis. Că azi am să-i spun adevărul.
FILOZOFUL : Care adevăr ?
CHIŢIMIA I : Că nu eu sînt Chiţimia. Sau, mai exact, că eu nu sînt Chiţimia.
FILOZOFUL : Şi ? Cu ce-ar afecta-o asta ?
CHIŢIMIA I : Păi ea a fost logodnica lui Chiţimia ! Adică a prietenului meu !
PROFESORUL : Nu înţeleg. Şi atunci cum de v-aţi căsătorit ?
CHIŢIMIA I : Foarte simplu. Cînd m-am întors de pe front, m-am dus la ea acasă şi m-am dat drept Chiţimia. Adică drept logodnicul ei.
FILOZOFUL : Păi ea nu-l cunoştea ?
CHIŢIMIA I : Foarte vag. Doar din vedere. Ea era elevă, el student, îşi seriau, îşi făceau jurăminte şi s-au logodit prin corespondenţă. Pe urmă nu s-au văzut patru ani. Iar eu, cînd am venit, purtam barbă.
FILOZOFUL : Şi ea n-a bănuit nimic-nimic ?
CHIŢIMIA I : La început avea, probabil, unele suspiciuni, îmi punea diverse întrebări stranii, dar eu i-am interzis să-mi mai aducă aminte de trecut şi am reintrat în normal.
PROFESORUL (înfiorat) : Deci, doamna Vica nu cunoaşte absolut nimic din tot ce ne-aţi povestit nouă ? Adică faptul că nu sînteţi adevăratul ei logodnic ?
CHIŢIMIA I : Nu. Dar am să-i spun chiar acum. Vreţi să asistaţi ?

www.cimec.ro

FILOZOFUL : Nu. Eu nu suport astfel de scene. Mă retrag.
PROFESORUL : Şi eu.
CHIŢIMIA I : Vă rog să rămîneţi. Îmi va fi mai uşor.
VICA (ieşind din bucătărie) : Dragul meu, nu vii să mănînci ?
CHIŢIMIA I (solemn) : Draga mea, ia loc. Am să-ţi fac o mărturisire importantă. (Pauză. Profesorul şi Filozoful se îndreaptă spre uşă.) Eu nu sînt Chiţimia !
VICA (aşezindu-se, calmă) : Ştiam. Altceva.

(Chiţimia I, Profesorul, Filozoful încremenesc.)

CHIŢIMIA I (învins) : Ştiai ?
VICA : Da.
CHIŢIMIA I : De cînd ?
VICA : Din prima noapte. (Pauză.) În seara aceea, cînd te-ai întors de pe front, tu ai adormit imediat, frînt de oboseală, dar eu am rămas trează toată noaptea şi te-am privit. Mi-erai atît de drag, atît de groaznic de greu trecuseră anii de aşteptare, încît am rămas să mă conving că exişti, că te-ai întors. Am stat şi te-am privit. La un moment dat ai început să vorbeşti în somn. Vorbeai şi plîngeai.
CHIŢIMIA I : Ce-am spus ?
VICA : Mai multe. M-a uimit, însă, această frază : „Dragul meu Chiţimia, o să am eu grijă de toate !" Care Chiţimia ? — m-am întrebat. Chiţimia e el ! Deci, cum poate vorbi cu el însuşi ?
CHIŢIMIA I : Minţi ! Dacă ştiai, îmi spuneai de-atunci !
VICA : N-am fost sigură, dar dacă voiam, puteam să aflu. Crezi că n-aş fi putut să te verific ? Află că ştiu aproape tot despre tine. Noaptea vorbeşti în somn fără încetare. Trebuie să-mi pun vată în urechi ca să pot dormi. M-am asteniat din cauza vorbitului tău în somn.
CHIŢIMIA I : Eşti atît de calmă, încît cred că glumeşti. Nu cumva joci teatru ?
VICA : Ştii bine că nu mă pricep.
CHIŢIMIA I : Te întreb foarte serios, Vica, şi te rog să-mi juri că vei fi sinceră : ai ştiut tu din prima zi cînd m-am întors că eu nu sînt Chiţimia ?
VICA : Nu din prima zi, ci din prima noapte, cînd ai vorbit în somn.
CHIŢIMIA (uluit) : Am vorbit în somn... Extraordinar ! Dacă nu vorbeam în somn, ai fi bănuit ceva ? Îl imitam aşa de bine ! Şi mersul, şi vocea, şi gesturile... Plus că aveam barbă... Tu nu-l văzuseşi decît de două ori în viaţă.
VICA : Da.
CHIŢIMIA I : Şi cum ai putut să mă suporţi douăzeci de ani, ştiind că sînt falsul tău logodnic ? De ce mi-ai dat tot timpul impresia că nu bănuieşti nimic şi că eşti ataşată de mine ?
VICA : Există mai multe explicaţii. În momentul acela eram foarte singură pe lume, foarte săracă şi speriată. Adică aveam nevoie de un om în viaţă. Şi acela erai tu, pe tine mi te oferise viaţa, nu-mi puteam permite luxul să te refuz. De altfel, la început erai blînd şi duios, ţii minte cum te uitai în ochii mei ore în şir şi cum adormeai oftînd în braţele mele ? Am ţinut la tine ca la bărbatul meu, deşi ştiam că ai intrat în viaţa mea printr-un fals şi că la un moment dat ai început să mă urăşti. De ce ai început să mă urăşti la un moment dat ?
CHIŢIMIA I : Pentru că aşteptam mai mult de la tine. El îmi vorbea despre tine ca despre o fiinţă sublimă, îţi citisem toate scrisorile şi mă emoţionam de fiecare dată, scriai al naibii de frumos şi atunci mi-am zis că, dacă nu are el parte de tine, să am eu, care eram cel mai bun prieten al lui, te credeam o minune a lumii, o răsplată pentru toate suferinţele pe care le îndurasem. Pe urmă, ce să descopăr ? Că eşti o simplă nevastă. Ca să nu-ţi mai spun ceea ce ştii şi tu : că după cîţiva ani te-ai urîţit şi le-ai făcut rea.
VICA : Dar la dezamăgirile mele nu te gîndeşti ? Plecase de lîngă mine un om extraordinar, o fiinţă sublimă, cu ochii albaştri, pe care-l văzusem doar de două ori, dar care mă fermecase pentru toată viaţa, şi se întorsese în locul lui un om oarecare, banal, obosit, mediocru. Da, eşti un mediocru ! El era un geniu ! Şi, în plus, ai ochii căprui. Cum de nu ţi-ai dat seama că o să te recunosc, cînd ochii lui erau cei mai frumoşi ochi albaştri din lume ?
CHIŢIMIA I : Într-adevăr, avea ochi mai frumoşi ca mine... În schimb, eu eram mai înalt...
PROFESORUL (intervine timid) : Doamnă, iertaţi-mă că partieip — evident, fără voia mea — la această dureroasă scenă de familie şi, mai ales, iertaţi-mă că mă amestec. Nu încercaţi să-l minimalizaţi în ochii mei pe domnul Chiţimia, numindu-l mediocru, pentru că eu lucrez alături de dînsul de aproape un an şi ştiu ce idee fantastică i-a ieşit din cap.
VICA : Care idee fantastică, domnule Profesor ? Ideea cu trenurile perpetuum mobile ?
PROFESORUL : Da.
VICA : Ia întrebaţi-l pe soţul meu a cui este ideea aceasta. (Către Chiţimia I.) A cui e ideea ?
CHIŢIMIA I : A lui.
VICA : Recunoşti ?
CHIŢIMIA I : Da. Şi care e acuzaţia pe care mi-o aduci ? Că am furat-o de la un mort ? Află că el mi-a dăruit-o ! El mi-a spus unde e proiectul şi ce trebuie să fac cu el !
VICA : I-ai mai luat o lucrare ! Lucrarea aceea despre ecuaţii. De ce n-ai publicat-o pe numele lui ?
CHIŢIMIA I : Pentru că...
VICA : Pentru că ai vîndut-o pe bani unui alt escroc, care a publicat-o pe numele lui.
CHIŢIMIA I : N-am vîndut-o ! Mi-a furat-o !

www.cimec.ro

VICA : Era un escroc care te-a şantajat. Iar tu, pentru că te simţeai cu conştiinţa încărcată, ai fost slab şi ai cedat. Vezi cît de multe ştiu despre tine ?
CHIŢIMIA I : Da. Dar cu cît ştii mai multe, cu atît îmi eşti mai oribilă. Puteai să-mi spui toate astea între patru ochi. Dar anume ai ales momentul cînd avem invitaţi, ca să mă umileşti şi să mă duci la sinucidere. Ei, află că nu mă sinucid !
VICA : Nu vreau să faci asta. Nu mă interesează răzbunarea.
CHIŢIMIA I : Atunci pentru ce mă acuzi acum că i-am furat unui om numele, logodnica şi ideile ? De ce mă acuzi ?
VICA : Dar toate astea le-ai recunoscut chiar tu ! Tu ai vrut să scoţi adevărul la iveală ! Tu ai deschis discuţia ! Eu puteam să-ţi suport minciunile în continuare, puteam să trăim aşa pînă la sfîrşitul vieţii fără să-ţi spun nimic. De ce ai deschis discuţia ? De ce ? Ce s-a întîmplat ? (Pauză.)
FILOZOFUL : S-a întors Chiţimia, doamnă !
VICA (uluită) : Care Chiţimia ?
FILOZOFUL : El ! Adevăratul !
VICA : De unde să se întoarcă ? E mort !
FILOZOFUL : O fi mort, dar dacă, totuşi, s-a întors, ce putem face ?
CHIŢIMIA I (către Vica) : El era azi-noapte... Cu el am vorbit...
VICA (îngrozită) : Dar nu este mort ?
CHIŢIMIA I : Ba da... Cel puţin aşa cred... L-am lăsat în pămînt, sfîrtecat de un obuz şi cu un glonte în cap. Dar dînsul... (Arată spre Filozof.) ...zice că e, totuşi, posibil, să se fi întors. Dînsul are o teorie care face posibilă o astfel de întoarcere.
FILOZOFUL (panicat) : Să fie limpede : eu nu susţin faptul ca atare, ci încerc să-l explic. Am venit aici la cererea clientului. Rog a nu fi amestecat în aspectele juridice ale chestiunii.
VICA (către Chiţimia I) : Nu cumva l-ai omorît chiar tu ?
CHIŢIMIA I : Eu ?! De ce să-l omor eu ? De unde ţi-a venit întrebarea ?
VICA : Mi-ai mărturisit într-o noapte, în somn, că l-ai ajutat să moară. Ce înseamnă a ajuta un om să moară ?
CHIŢIMIA I : A ajuta un om să moară înseamnă să fii alături de el în ultima clipă şi să-i uşurezi despărţirea de viaţă. Eu am fost alături de el.
VICA : Şi ce ţi-a spus în ultima clipă ?
CHIŢIMIA I : Să am grijă de tine.
VICA : Şi ai avut tu grijă de mine ?
CHIŢIMIA I : Din moment ce stau de douăzeci de ani cu tine...
VICA : Crezi că asta e suficient ? (Pauză.) Dar ce ţi-a mai spus atunci ? Cum vorbea ? Cum ţi-a spus să ai grijă de mine ?
CHIŢIMIA I : Să vin şi să-ţi spun c-a murit... şi să am grijă de tine... Nu mi-a explicat cum să am grijă...
VICA : Ţi-a spus el să te căsătoreşti cu mine ?
CHIŢIMIA I : Nu mi-a spus. Cum putea să-mi spună aşa ceva ? Ideea mi-a venit după ce am descoperit că purtam vestonul lui şi că aveam asupra mea actele lui. Aveam adresa ta, fotografia ta... De fapt, mă îndrăgostisem de tine din fotografie, încă înainte de-a muri el.
VICA : Şi nu cumva i-ai dorit moartea din cauza asta ?
CHIŢIMIA I : Poate în subconştient. Dar cum subconştientul nu ni-l putem controla, nu-mi fac nici o vină. Subconştientul e un fel de subsol îngrăşios al conştiinţei noastre. Nu-i aşa, domnule Filozof ? (Acesta nu-i răspunde. Către Vica.) Da, mă gîndisem dinainte ca, în cazul în care el va muri, să încerc să mă căsătoresc cu tine, exista în mine această intenţie perfidă. Adică, să vin să-ţi anunţ moartea lui, să stau prin preajma ta, după care să încep să-ţi fac curte. Pe urmă, cînd moartea lui s-a adeverit, mi s-a părut mai la îndemînă să-i iau identitatea, iar tu să-mi devii soţie fără nici un efort. Crezi că dacă veneam la tine ca prietenul lui şi-ţi făceam curte aproximativ cîteva luni sau un an nu mă luai de bărbat ? Mă luai.
FILOZOFUL (către Profesor) : Tot ce aud e sublim şi straniu. Totul pare o invenţie literară de cea mai bună calitate.
PROFESORUL (către Filozof) : Am impresia că prietenul nostru n-a spus totul.
VICA (frămîntată) : Nu vreau să fac un păcat şi să te acuz pe nedrept, dar mă întreb dacă nu cumva l-ai ucis chiar tu, intenţionat.
CHIŢIMIA I : Bănuiala asta să-ţi iasă din cap ! Totul s-a întîmplat aşa cum am spus. Martor mi-e Dumnezeu. (Rău.) Cum îţi închipui că aş fi putut să-mi omor prietenul pentru tine ? Uită-te în oglindă.
VICA : Da, dar pe atunci eram frumoasă ! Tu singur ai recunoscut. Mă iubeai în taină, te obsedam... Bănuiala mea e verosimilă... Sper, totuşi, că nu l-ai ucis, sper... Chiar dacă m-ai fi iubit ca un nebun, nu te-aş ierta !
CHIŢIMIA I : Nu te iubeam atunci, cînd trăia el... Îmi plăceai... Mă şi obsedai puţin... Dar nici chiar într-atît încît să mă împingi la violenţă.
VICA : Atunci e altceva la mijloc. Înseamnă că te-a obsedat gîndul celebrităţii. Te-ai gîndit să te căsătoreşti cu mine pentru a pune mîna pe lucrările lui, ştiai că el mi le-a lăsat mie în păstrare. Ştiai că lucrările lui sînt de valoare şi că el are geniu. Înseamnă că ai făcut totul din cea mai abjectă meschinărie şi că eşti un impostor sinistru ! Asta eşti !
CHIŢIMIA I : Gîndul de a-i lua ideile mi-a venit mai tîrziu, iar în valoarea lor genială n-am crezut niciodată, nici chiar acuma, cînd Profesorul pretinde că voi lua, vrînd-nevrînd premiul Nobel.
PROFESORUL : O să-l iei !
FILOZOFUL : Nu-l ia !
PROFESORUL : De ce ?
FILOZOFUL : Am să vă spun cînd vom rămîne singuri.
VICA : Ce înseamnă singuri ? Adică fără mine ?

www.cimec.ro

FILOZOFUL : Vai, doamnă, n-am făcut nici o aluzie !

VICA (teribil de tulburată) : Ce să înțeleg din toate astea ? Că el există ? Că s-a întors ? S-a întors unde ? Și de unde ? (Către Chițimia I.) L-ai văzut, într-adevăr ? Ai vorbit cu el ? (Acesta tace.) Cum arată ? Te-a întrebat ceva de mine ?

CHIȚIMIA I : Nu !

VICA : Dar de ce nu m-ai chemat ? Poate voiam să-i vorbesc ! (Plînge.) Voiam să-l văd ! Cum ai putut să nu mă chemi ?

CHIȚIMIA I : Uite că nu mi-a venit ideea !

VICA : Dacă există cu adevărat, va trebui să-i dau o explicație... Să-i explic cum l-am trădat vreme de douăzeci de ani, cu bunăștiință. Probabil că sînt vinovată... Poate că trebuia să-l aștept... Din moment ce el s-a întors, trebuia să-l aștept... (Iese, călcînd țeapănă, ca o somnambulă și trece în camera cealaltă, închizînd glasvandul în urma ei. Ceilalți rămîn o vreme îngîndurați.)

PROFESORUL (către Filozof) : Voiai să spui ceva mai înainte.

FILOZOFUL : Da. Că planurile dumneavoastră de a lansa această idee pe piața mondială și de a cuceri premiul Nobel sînt foarte aproape de prăbușire.

PROFESORUL : De ce ?

FILOZOFUL : Dacă domnul Chițimia este normal, iar eu nu mă îndoiesc de asta, și dacă ceea ce ne-a relatat este exact, tipul vă va lăsa cu buza umflată.

PROFESORUL : Dumneata crezi că, într-adevăr, persoana e Chițimia cel autentic sau...

CHIȚIMIA I : Sau ce ?

PROFESORUL : Știu și eu ? O sosie... O dublură... Nu-mi dau seama ce.

FILOZOFUL : Domnilor, nu asta are importanță, adică ce este sau ce nu este. Important e că nu mai sînteți proprietarii ideii... Că a apărut proprietarul cel adevărat... Care se mișcă și, mai ales, vorbește... Din punct de vedere juridic, ideea nu vă mai aparține. (Pauză.) Din fericire, cred că posed soluția cu care puteți ieși din încurcătură. Da, cred că am soluția cu care lucrurile pot fi luminate și toate confuziile lichidate.

PROFESORUL : Păi, spune-o !

FILOZOFUL : Aceasta iese, însă, din cadrul consultației și se plătește după un tarif special. Două sute de lei. (Profesorul și Chițimia I se privesc nedumeriți.)

PROFESORUL : Adică dorești încă două sute de lei, ca să ne spui ideea ?

FILOZOFUL : Exact.

PROFESORUL (către Chițimia I) : Ai această sumă ?

CHIȚIMIA I : Nu. Și nici nu vreau să mai apelez la nevastă-mea. Această ființă mi-a devenit oribilă.

PROFESORUL (scoate o sută din buzunar și i-o arată Filozofului) : O sută e suficient ?

FILOZOFUL : Știi foarte bine că nu suport tocmeala.

PROFESORUL (îi dă două sute) : Poftim ! Îmi dai chitanță ?

FILOZOFUL : Bineînțeles. (Îi dă o chitanță.) Dragii mei, iată despre ce e vorba. Eu am să vă relatez un caz similar, iar dumneavoastră veți trage concluziile cuvenite. Un client de-al meu — altfel medic destul de reputat — mi s-a plîns de următoarea chestiune : se trezea în fiecare miez de noapte strigat de cineva, de o voce care semăna exact cu a lui. Se scula, se ducea în camera alăturată și acolo peste cine credeți că dădea ? Peste el însuși. Adică o ființă care semăna exact cu el și care-i cerea fără încetare : „Dă-mi drumul afară ! Dă-mi drumul afară !“ Clientul meu, speriat de situație, a ținut, însă, ființa respectivă închisă în camera respectivă și m-a întrebat pe mine ce e de făcut. În primul rînd că nu putea dormi, în al doilea rînd că ființa aceea putea să scape. Am avut o discuție îndelungă, din care au reieșit două ipoteze : ori că e vorba de un frate geamăn, despre care nu aflase pînă atunci, ori că e vorba de un alter ego, adică de o dedublare, de o porțiune independentă a propriei sale ființe. Cum astfel de cazuri sînt fără ieșire, i-am sugerat ceva, iar el, în noaptea următoare, s-a dus în camera alăturată și, fără nici un zgomot... (Sugerează, printr-un gest, sugrumarea cuiva.) Asta e tot. (Pauză. Profesorul și Chițimia I se gîndesc, îndelung.)

CHIȚIMIA I (către Filozof, îngîndurat) : Credeți că...

PROFESORUL : Mai încet !

CHIȚIMIA I : Credeți că ar fi cazul să încercăm o...

FILOZOFUL : Nu așteptați mură-n gură de la mine. Sper că sînteți destul de inteligenți ca să înțelegeți că, în astfel de situații, nu există decît o variantă.

PROFESORUL (către Chițimia I) : Din păcate, prietenul nostru are perfectă dreptate. Părerea mea este să procedezi în felul următor : la noapte, o trimiți pe doamna undeva, la o rudă, sub un anumit pretext... Deși cred că nu e cazul. (Se răzgîndește.) Nu, nu e cazul, pentru că ar bănui, și cine știe ce i-ar trece prin cap. La ora aceea ea oricum doarme, așa că...

CHIȚIMIA I : Așa că ce ?

PROFESORUL : Poți lucra nestingherit.

CHIȚIMIA I : Ce să lucrez ?

PROFESORUL (enervat) : Dumneata faci pe prostul ? Îl vei lucra pe individ... (Imită gestul strîngerii de gît.)

CHIȚIMIA I (decis) : Nu.

FILOZOFUL : De ce ?

CHIȚIMIA I : Nu pot.

FILOZOFUL : Ți-e frică ?

CHIȚIMIA I : Nu sînt capabil.

PROFESORUL : Din moment ce ai mai făcut-o odată...

CHIȚIMIA I : Nu insistați ! Dacă vă spun că nu pot, înseamnă că nu pot ! Nu mă ajută nervii. Ia duceți și voi în spinare o obsesie timp de douăzeci de ani și să vedem dacă vă mai convine să riscați încă una ! Sînt la capătul puterilor. N-am închis ochii toată noaptea. Mi-e frică !

www.cimec.ro

FILOZOFUL: Ţi-e frică de el?
CHIŢIMIA I: Fireşte. Deşi pare blînd şi la locul lui, cine ştie ce reacţie poate avea la un moment dat. Dacă are şi el aceeaşi intenţie?

(Profesorul şi Filozoful se privesc iluminaţi.)

PROFESORUL: Ai dreptate. Vom proceda altfel. Aşteptaţi-mă cîteva clipe. Mă întorc cu o soluţie. (Iese pe uşa de la intrare.)
FILOZOFUL: Domnule Chiţimia, dar care este numele dumitale adevărat?
CHIŢIMIA I: Poate n-o să mă credeţi, dar l-am uitat. Am făcut un mare efort de voinţă şi l-am uitat.
FILOZOFUL: Era un nume frumos?
CHIŢIMIA I: Un nume normal. N-aveţi impresia că Chiţimia are o rezonanţă sumbră?
FILOZOFUL: Chiţimia?! Într-adevăr, e un cuvînt care mie îmi dă fiori neplăcuţi pe şira spinării. E un nume draculic, de vampir. Domnule, eu mă duc. Ţineţi minte ce vă spun: sînteţi în pericol. Acţionaţi rapid.
CHIŢIMIA I: Vă rog să aşteptaţi pînă vine domnul Profesor. Nu mă lăsaţi singur.
FILOZOFUL (îndreptîndu-se spre uşă): Dar sînteţi cu soţia...
CHIŢIMIA I (misterios şi îngrijorat): Soţia?! (În şoaptă.) Mă întreb dacă, într-adevăr, ea e străină de aceste vizite, dacă nu cumva...
FILOZOFUL: Exclus. Am privit-o atent. Nu ştia nimic. Suferea sincer.
CHIŢIMIA I: Totuşi, nu plecaţi.
PROFESORUL (intră însoţit de Japonez): Am sosit.
JAPONEZUL: Bună ziua. Domnu' Chiţimia, mai sînteţi supărat pe mine?
PROFESORUL: Lasă asta. Ai înţeles ce ţi-am spus pe drum?
JAPONEZUL: Eu sînt născut la şase luni jumate şi cam redus la minte. Spuneţi-mi încă o dată despre ce e vorba şi cît primesc.
PROFESORUL: Vei sta ascuns după această draperie şi, cînd îţi va face semn domnul Chiţimia, vei ieşi şi... (Face semnul gîtuirii.) Cinci sute e bine? Uite două sute avans. (Îi dă două sute.)
JAPONEZUL: Îmi trebuie o pereche de mănuşi.
CHIŢIMIA I (caută în palton şi-i dă o pereche de mănuşi): Poftim.
JAPONEZUL: N-am înţeles o chestie: vreţi să-l lichidaţi total? Pentru că, în cazul acesta... dublez preţul...
PROFESORUL (le face cu ochiul celorlalţi): Nu. Doar atît cît să-l ameţeşti şi să-l sperii.
JAPONEZUL: Perfect. (Îşi pune mănuşile.) Cît mai avem de aşteptat?

(Se aude soneria de la intrare. Cei patru încremenesc. Japonezul se ascunde, instinctiv, după draperie.)

PROFESORUL (în şoaptă, către Chiţimia I): Crezi că e el?
CHIŢIMIA I (tulburat): S-ar putea... Ascundeţi-vă! (Profesorul şi Filozoful se ascund după draperie, lîngă Japonez. Chiţimia I se duce şi deschide.) Poftim!
CHIŢIMIA II (intră sfios, slab, palid, foarte tînăr, cu un zîmbet dezarmant pe faţă): Te deranjez?
CHIŢIMIA I (încercînd să pară calm): Nu... Nici vorbă... Dar de ce crezi că mă deranjezi?
CHIŢIMIA II: Am zis şi eu aşa... (Pauză. Cei doi tac şi se privesc, stînjeniţi.)
CHIŢIMIA I: Iartă-mă că revin asupra întrebărilor pe care ţi le-am pus mai înainte.
CHIŢIMIA II: Te rog.
CHIŢIMIA I: Cu ce scop îmi faci tu aceste vizite în ultimul timp?
CHIŢIMIA II: Cum cu ce scop?
CHIŢIMIA I: Da. Cu ce scop?
CHIŢIMIA II (încurcat): Veneam să te văd... să... Dar dacă te deranjez...
CHIŢIMIA I: Nu-i vorba de deranj, deşi mă incomodează oarecum aceste vizite, mai ales cînd au loc după miezul nopţii. Totuşi, trebuie să-mi dai o explicaţie. Acum! Pe loc! Ce semnificaţie are prezenţa ta aici? Vrei să-mi reproşezi ceva?
CHIŢIMIA II: Ce să-ţi reproşez?
CHIŢIMIA I (îşi iese, brusc, din minţi şi începe să urle): Ştii tu foarte bine ce vrei să-mi reproşezi! Te simţi frustrat, jefuit, despuiat? Doreşti să mă acuzi? Să mă sperii? Să mă ucizi? Vrei ceva înapoi? (Se îndreaptă spre el, violent.) Ascultă! Să nu îndrăzneşti să-mi reproşezi ceva! Eu nu am nici o vină faţă de nimeni! Nici tu, în locul meu, nu ai fi fost altfel! Ştii bine ce spun! Iar dacă vrei numele înapoi, ia-l şi du-te dracului! Du-te cu numele tău şi cu trecutul tău cu tot! (Face un semn spre locul unde se află Japonezul. Acesta iese din spatele draperiei şi se îndreaptă în vîrful picioarelor spre Chiţimia II, care e cu spatele. În aceeaşi clipă, apare Vica, şi Japonezul se opreşte, derutat.)
VICA (aeriană, cu glasul stins de emoţie, către Chiţimia I): De ce strigi la el? (Se apropie, îl împinge pe Chiţimia I la o parte, şi-l priveşte, fără să se mai satură, pe Chiţimia II. Se privesc îndelung, cu o nesfîrşită uimire.) Dragul meu, cît de neschimbat ai rămas! Mă recunoşti?
CHIŢIMIA II (intimidat): Sigur că te recunosc...
VICA (într-un extaz sublim): Ai acelaşi glas ca în ziua cînd ne-am cunoscut, în faţa florăriei. Dar eşti palid, palid... Doamne, ce palid eşti şi cîtă lumină mai ai în ochi! Spune-mi, ţi-a fost dor de mine şi ai venit să mă vezi? Ai venit să mă iei? Te aşteptam, te aşteptam, în ultimul timp nu mai aveam răbdare, bine-ai venit, bine-ai venit, aşteaptă-mă o clipă, voi fi gata imediat şi vom pleca... (Dispare în încăperea cealaltă. Profesorul şi Filozoful ies din spatele draperiei şi, împreună cu Japonezul şi Chiţimia I, se apropie ameninţători de Chiţimia II, care stă absent în mijlocul încăperii. În clipa ur-

www.cimec.ro

mătoare apare însă Vica şi toţi încremenesc de uimire : aceasta s-a transformat şi a întinerit cu douăzeci de ani, e frumoasă, suavă, cu chipul iluminat de fericire. Ea îl ia de mînă pe Chiţimia II şi-l trage spre uşă, febrilă.) Să mergem, dragul meu ! Trebuie să ne grăbim ! Să ne grăbim !... (Cei doi ies. Un lung moment de tăcere. Japonezul îşi scoate mănuşile, i le întinde lui Chiţimia I şi se îndreaptă spre uşă.)

JAPONEZUL : Cu mine sper că nu mai aveţi treabă. (Pauză.) Cît priveşte avansul... rămîne avans... (Iese.)

FILOZOFUL : O să mă duc şi eu. Am un client care mă aşteaptă. Vă salut cu respect ! (Iese.)

PROFESORUL (într-un tîrziu) : Şi eu o să dau o fugă pînă acasă. Trebuie să tai nişte lemne. Mă scuzi. (Iese.)

CHIŢIMIA I (îngîndurat) : Va să zică ea a plecat, el a plecat, ei au plecat. CIC-ul e aproape rezolvat. (Cu un gest brusc răstoarnă macheta, sfărîmînd-o. Apoi se aşază, îngîndurat.) Şi acum voi încerca să-mi aduc aminte care este numele meu...

CORTINA

www.[illegible].ro